

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 6016200754
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6016200754.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky B. R., rod. H., nar. XX. C. XXXX, bytom R., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sa/12/2016-90 zo dňa 2. júla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sa/12/2016-90 zo dňa 2. júla 2018 potvrdzuje.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd o opravnom prostriedku navrhovateľky pôvodne rozhodol rozsudkom zo dňa 29.06.2017 tak, že podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 23. februára 2016 č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) odňala navrhovateľke od 04.04.2016 invalidný dôchodok, pretože podľa odborného posudku o invalidite zo dňa 09.02.2016 už nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia, po opísaní priebehu administratívneho konania uviedol, že preskúmaním veci dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky nie je dôvodný. Z administratívneho spisu vyplynulo, že navrhovateľka bola uznaná invalidnou od 22.08.2014 so 45 % poklesom pracovnej schopnosti v súvislosti s výmenou pravého bedrového kĺbu a následnou dlhodobou rehabilitáciou. V rámci riadne určenej kontrolnej lekárskej prehliadky bol posudzovaný aktuálny zdravotný stav navrhovateľky posudkovým lekárom pobočky Sociálnej poisťovne so sídlom vo Zvolene, ktorý v posudku z 09.02.2016 vychádzajúc z vlastného klinického vyšetrenia navrhovateľky a z ortopedického nálezu zo septembra 2015 skonštatoval, že od posledného posudzovania jej zdravotného stavu došlo k zlepšeniu, čomu zodpovedá 35 % pokles jej pracovnej schopnosti za rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené pod kap. XV, odd. G, pol. 44.1 prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom

poistení. Navrhovateľke bol preto preskúvaným rozhodnutím odňatý invalidný dôchodok, s čím nesúhlasila, preto jej zdravotný stav posudzoval posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne, pracovisko v Banskej Bystrici, ktorý v posudku z 12.07.2016 dospel k rovnakému posudkovému záveru.

V rámci preskúvacieho súdneho konania navrhovateľka predložila ďalšie odborné lekárske nálezy z priebehu rokov 2016 - 2017, ktoré boli na žiadosť krajského súdu dodatočne posudkovo vyhodnotené posudkovým lekárom ústredia Sociálnej poisťovne, pracovisko v Banskej Bystrici 20. júna 2017 bez zmeny posudkového stanoviska; posudkový lekár považoval priznaný 35 % pokles jej pracovnej schopnosti pre stav po vykonanej totálnej endoprotéze pravého bedrového kĺbu za správny.

Na základe odvolania navrhovateľky Najvyšší súd SR uznesením č. 10So/25/2017 zo dňa 27.04.2018 tento rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že ani posudkoví lekári, ani krajský súd sa nezaoberali vplyvom od 21.08.2014 trvajúcej práceneschopnosti navrhovateľky na konštatovaný pokles jej pracovnej schopnosti a z toho vyplývajúci zánik jej invalidity.

V ďalšom konaní preto krajský súd požiadal posudkového lekára ústredia Sociálnej poisťovne, pracovisko v Banskej Bystrici o vypracovanie doplňujúceho posudku o invalidite navrhovateľky s tým, aby logicky, presvedčivo a dostatočne odôvodnil posudkový záver o zániku jej invalidity dňom 09.02.2016 s ohľadom na jej trvajúcu práceneschopnosť nepretržite od 21.08.2014. V posudku zo 07.06.2018 posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne svoj posudkový záver nezmenil. Uviedol, že navrhovateľka pri opakovaných ústnych pojednávaníach o invalidite o svojej trvajúcej práceneschopnosti posudkového lekára neinformovala a jej pracovná neschopnosť bez poberania nemocenských dávok sa neevviduje v databáze práceneschopných, preto túto skutočnosť nebolo možné zistiť. Bola vystavená pre Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, aby sa navrhovateľka nemusela ako nezamestnaná pravidelne hlásiť ako záujemca o prácu. Bola opodstatnená od 21.08.2014 do 06.04.2015, kedy po absolvovaní kúpeľnej liečby došlo k zlepšeniu funkcie operovanej pravej dolnej končatiny. Ortopedické nálezy z 21.09.2015, z 03.02.2016, z 09.02.2016 či z 01.07.2016 svedčili o postupnom zlepšovaní funkcie v pravom bedrovom kĺbe, dobrá funkcia tohto kĺbu po vykonanej operácii bola konštatovaná aj vyšetrením fyziatra zo 07.03.2016. Vzhľadom na ľahké obmedzenie funkcie v pravom bedrovom kĺbe považoval za správny priznaný percentuálny pokles jej pracovnej schopnosti pri označenom rozhodujúcom zdravotnom postihnutí, keďže pridružené zdravotné ťažkosti navýšenie percentuálnej miery zníženej pracovnej schopnosti neodôvodňujú.

Súd prvého stupňa po zhodnotení všetkých skutočností a relevantných zákonných ustanovení dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je vecne správne a zákonné. Mal za to, že ani pretrvávajúca práceneschopnosť navrhovateľky od augusta 2014 nemohla ovplyvniť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia odporkyne a ani vyslovený posudkový záver, pretože odbornými lekáskymi nálezmi bolo preukázané, že po vykonanej operácii došlo k zlepšeniu zdravotného stavu navrhovateľky a u novozistených zdravotných ťažkostí (bolesti v LS oblasti chrbtice, bolesti šliach, pätných kostí) nešlo o dlhodobu nepriaznivú a liečbou neovplyvniteľnú zdravotný stav, ktorý by bolo možné pre účely zhodnotenia poklesu pracovnej schopnosti navrhovateľky zobrať do úvahy.

Požiadavku navrhovateľky na posúdenie jej zdravotného stavu znalcom nepovažoval krajský súd za dôvodnú, pretože nemal pochybnosti o správnosti posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia, ktoré vychádzali zo zdravotnej dokumentácie navrhovateľky a jej zdravotné ťažkosti boli posudkovo vyhodnotené v súlade s posudkovými a zákonnými kritériami.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom namietala záver krajského súdu o správnosti postupu posudkového lekára pri určení invalidity vzhľadom na rozpory pri určení diagnózy podľa prílohy č. 4 k zákonu, keď v prvom posudku o invalidite z 29.07.2014 bolo jej rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené pod kap. XV., odd. G pol. 41.2, písm. b/ s MPSVZČ 25 %, hoci od 21.08.2014 bola hospitalizovaná za účelom operácie pravého bedrového kĺbu pre koxartrózu ťažkého stupňa podľa kap. XV, odd. G pol. 41.3 písm. b/ s MPSVZČ 40-50 %. Nemá preto dôvod veriť

posudkom z 09.02.2016, či z 23.02.2016 a má za to, že posudkový lekár prispôsobí diagnózu tak, aby neprekročil hranicu 40 %, resp. 70 %.

Namietala tiež tvrdenie odporkyne, že nemala ako zistiť, že navrhovateľka je práceneschopná, hoci v písomnom predvolaní na ústne pojednávanie o posúdení invalidity bola o. i. vyzvaná, aby priniesla potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti vyhotovené praktickým lekárom, takže posudkový lekár si mal overiť jej práceneschopnosť. Nesúhlasí ani so záverom, že jej ostatné diagnózy sú posudkovo nevýznamné. Ďalej uviedla, že jej zdravotný stav sa neustále zhoršuje a krajský súd jej uprel základné právo primerane sa obhájiť v súdnom konaní, keď nevyhovel jej žiadosti na vyhotovenie znaleckého posudku.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhovateľky uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní, a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto považuje za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Poukázala na obsah jednotlivých posudkov o invalidite s tým, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, preskúmal a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. októbra 2018 (§156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 5 zákona miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe

č. 4.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o odňatí invalidného dôchodku navrhovateľke od 04.04.2016 na základe odborného posudku o invalidite zo dňa 09.02.2016, podľa ktorého už nie je invalidná. Pre posúdenie zákonnosti uvedeného rozhodnutia odporkyne musel súd skúmať, či sa zmenili skutočnosti rozhodujúce pre nárok na výplatu dávky a teda či v danom prípade došlo k zlepšeniu zdravotného stavu navrhovateľky, ktoré by odôvodňovalo zníženie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky so záverom, že od 09.02.2016 už nie je invalidná.

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyv dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľke bol priznaný invalidný dôchodok od 22.08.2014 z dôvodu, že mala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, a to v súvislosti s totálnou endoprotézou bedrového kĺbu. Po skončení rehabilitácie sa dňa 09.02.2016 podrobila riadnej lekárskej kontrole so záverom, že už nie je invalidná, lebo po ukončení štandardnej liečby po implantácii úplnej náhrady pravého bedrového kĺbu došlo k zlepšeniu jej zdravotného stavu, čomu zodpovedá 35 % pokles jej pracovnej schopnosti podľa zaradenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia pod kapitolu XV, oddiel G, položka 44.1 prílohy č. 4 zákona, bez možného navýšenia, pretože pridružené zdravotné ťažkosti neboli posudkovo významné; tento záver bol podkladom pre vydanie preskúmaného rozhodnutia. Pretože navrhovateľka s týmto záverom nesúhlasila, bol jej zdravotný stav opakovane posudzovaný posudkovými lekármi odporkyne, ako sú podrobne popísané v odôvodnení rozsudku krajského súdu.

Pretože však žiaden posudok nereagoval na stále trvajúcu pracovnú neschopnosť navrhovateľky, bolo potrebné v tomto smere doplniť dokazovanie; krajský súd požiadal posudkového lekára Ústredia Sociálnej poisťovne, pracovisko v Banskej Bystrici o vypracovanie doplňujúceho posudku o invalidite navrhovateľky s tým, aby logicky, presvedčivo a dostatočne odôvodnil posudkový záver o zániku jej invalidity dňom 09.02.2016 s ohľadom na jej trvajúcu práceneschopnosť nepretržite od 21.08.2014. Z doplňujúceho posudku o invalidite zo dňa 07.06.2018 o. i. vyplynulo, že pracovná neschopnosť navrhovateľky bola vystavená pre Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, aby sa nemusela ako nezamestnaná pravidelne hlásiť ako záujemca o prácu, pričom opodstatnená bola od 21.08.2014 do 06.04.2015, kedy po absolvovaní kúpeľnej liečby došlo k zlepšeniu funkcie operovanej pravej dolnej končatiny. Podľa zhodných záverov posudkových lekárov sa po vykonanej operácii pravého bedrového kĺbu zdravotný stav navrhovateľky zlepšil z hľadiska zmiernenia bolesti i z hľadiska rozsahu jeho pohyblivosti, ktorý sa naďalej zlepšoval.

Vzhľadom na objektívne nálezy, vyplývajúce z odborných vyšetrení, ktorým sa navrhovateľka podrobila od vykonanej operácie pravého bedrového kĺbu až do vydania odvolaním napadnutého rozhodnutia, a tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že po ukončení rehabilitačnej liečby v apríli 2016 uplynul do vydania rozhodnutia odporkyne dostatočne dlhý čas pre záver, že sa zdravotný stav navrhovateľky ustálil, považoval krajský súd skutkový záver odporkyne, že došlo k zlepšeniu zdravotného stavu

navrhovateľky, za správny. K aktuálnym odborným lekárske nálezom svedčiacim o duševných ťažkostiach navrhovateľky, či aktuálnym neurologickým a ortopedickým nálezom, ktoré preukazujú stav jej zdravotných ťažkostí po vydaní odvolaním napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že tieto je možné zobrať do úvahy len v rámci prípadnej novej žiadosti o priznanie invalidného dôchodku.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárske posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, ani odvolací súd nemal dôvod pochybovať. Odvolací súd má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určaniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla nič nové, s čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia nebol zaoberali a nepredložila v odvolacom konaní dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený, nebol dôvod spochybniť závery lekárske vyšetrení, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu.

Z postupu krajského súdu je zrejmé, že počas preskúmania rozhodnutia správneho orgánu na krajskom súde bolo vykonané dostatočné dokazovanie, krajský súd sa námietkami navrhovateľky dôsledne zaoberal, dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárske nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľka udávala.

Námietka navrhovateľky, že posudkový lekár mal možnosť overiť si jej práceneschopnosť sa žiada uviesť, že navrhovateľke nič nebránilo, aby posudkového lekára na túto skutočnosť upozornila, keďže bolo najmä v jej záujme, aby bola pri posúdení jej zdravotného stavu zohľadnená. Odvolací súd nepovažoval za dôvodné ani tvrdenie navrhovateľky, že jej zdravotný stav nebol posúdený posudkovými lekármi objektívne a preto mal byť do konania príbratý znalec. Ako už uviedol aj krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, posudkoví lekári vychádzali zo zdravotnej dokumentácie navrhovateľky a jej zdravotné ťažkosti boli posudkovo vyhodnotené v súlade s posudkovými a zákonnými kritériami. Argumentovať v tejto súvislosti pôvodným posudkom z 29.07.2014 nie je dôvodné, pretože tento posudok nebol podkladom pre vydanie rozhodnutia odporkyne a následným posudkom bol jeho záver prehodnotený.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhovet. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky, a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Žiada sa však poznamenať, že preskúmané rozhodnutie o odňatí invalidného dôchodku nevyklučuje možnosť navrhovateľky opätovne požiadať o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jej zdravotného stavu, čo by preukazovali nové lekárske správy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.